СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

УДК 344.3:342.78:37.013.78
DOI: 10.12958/2227-2747-2025-1(188)-86-94

Заболотня Василина Русланівна,
викладач кафедри поведінкових наук та військового лідерства
Інституту психологічної підтримки персоналу
Національної Академії сухопутних військ
імені Гетьмана Петра Сагайдачного,
м. Львів, Україна.
vasilisazabolotnia@gmail.com
https://orcid.org/0009-0005-4957-0017

Для цитування: Заболотня В. Р. Соціально-педагогічні аспекти роботи правоохоронних органів України в умовах воєнного стану. *Освіта та педагогічна наука*. 2025. № 1(188). С. 86–94. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-1(188)-86-94.

References (стандарт APA): Zabolotna, V.R. (2025). Sotsialno-pedahohichni aspekty roboty pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Social and Pedagogical Aspects of the Work of Law Enforcement Agencies of Ukraine under Martial Law]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and Pedagogical Sciences, 1(188)*, 86–94. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-1(188)-86-94 [in Ukrainian].

Постановка проблеми. В умовах сучасних суспільних трансформацій та невизначеності, зумовлених воєнним станом та формуванням нової місії правоохоронних органів, суттєво зростає дослідження актуальних соціально-педагогічних аспектів їхньої роботи. У цьому сенсі правоохоронну діяльність можна назвати однією з основних сфер взаємодії держави і суспільства, адже вона забезпечує верховенство права й дотримання правопорядку, ґрунтуючись на цінностях українського суспільства. Відомо, що соціально-педагогічна діяльність є видом професійної діяльності, що забезпечує освітньо-виховними засобами соціалізацію та створення сприятливих умов для всебічного розвитку та самореалізації особистості. Вона ґрунтується на відповідній законодавчій базі, її соціально-правових нормах, різних можливостях та обмеженнях у сфері соціального захисту.

Аналіз актуальних досліджень. Питання соціально-педагогічних і психолого-педагогічних аспектів підготовки та діяльності органів правопорядку у своїх наукових публікаціях вивчали В. Гуріч, Ю. Загуменна (у процесі захисту прав

людини та професійної підготовки працівників правохоронних органів) (Wilson, Загуменна, 2017), І. Кириченко, О. Курас (у зв'язку із формуванням соціально-педагогічної компетентності фахівця правоохоронних органів) (Кириченко, 2009; Курас 2024), А. Романова, А. Хоцька, Е. Сторожченко, О. Світличний, О. Яра (у контексті роботи правоохоронних органів в умовах воєнного стану) (Романова, 2022; Хоцька, 2023; Яра, 2024) та ін., які окреслювали компетентності, функції та морально-правові особливості фахівця правоохоронних органів України в умовах повномасштабного вторгнення, проте є необхідність узагальнити ці напрацювання.

Мета дослідження – проаналізувати соціально-педагогічні аспекти роботи органів правопорядку України задля виокремлення основних напрямів їх соціальної політики в умовах воєнного стану.

Методологія та методи дослідження. Методологія дослідження базується на діяльнісному, особистісно зорієнтованому методологічних підходах, теорії пізнання та виходить з розуміння й розкриття різних аспектів соціально-педагогічної роботи правоохоронних органів України в умовах воєнного стану. У роботі використано методи теоретичного аналізу, порівняння та узагальнення психолого-педагогічної, методичної літератури з проблеми дослідження.

Виклад основного матеріалу.

Війна внесла суттєві корективи в роботу правоохоронців, адже сам факт російського збройного вторгнення, будучи порушенням Статуту ООН та злочином агресії за визначенням Міжнародного кримінального суду (МКС), призвів до широкомасштабних порушень прав людини і цивільних осіб, і військовослужбовців, зокрема права на життя, свободу та особисту недоторканність (Войтюк, 2024, с. 11).

В умовах воєнного стану правоохоронні органи України зіткнулися з необхідністю не лише забезпечувати правопорядок і безпеку, а й виконувати соціально-педагогічні функції, спрямовані на адаптацію суспільства до екстремальних умов, профілактику девіантної поведінки та підтримку соціальної стабільності.

Як відомо, функції Національної поліції охоплюють забезпечення охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю, захист прав і свобод людини та громадянина, забезпечення безпеки на дорогах та регулювання дорожнього руху, взаємодію з іншими правоохоронними органами, органами влади та громадськістю, реагування на екстремістські прояви та запобігання тероризму, контроль за обігом наркотиків, психотропних речовин, зброї та вибухових матеріалів.

У своїй діяльності правоохоронні органи України, поряд з Конституцією України (1996) та іншими нормативними документами, керуються Загальною декларацією прав людини (1948), Європейською конвенцією з прав людини (1950) та Міжнародним пактом про громадянські і політичні права (1966), які є визнаними міжнародними правовими документами.

Крім цього, актуальними є такі законодавчі акти – «Про національну безпеку України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про оборону України», «Про національну безпеку України», «Про військово-цивільні адміністрації», Указ Президента України «Про Комплексний стратегічний план реформування правоохоронних органів у складі сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки».

Від 15 березня 2022 року було прийнято Закон «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» для того, щоб під час дії воєнного стану діяльність поліції

не втратила свого значення. Поліцейські отримали право безоплатно, але за письмовим запитом, отримувати необхідну інформацію для виконання завдань (Барановський, 2023, с. 145).

Зокрема, це пов'язано з такими механізмами реалізації державної політики, які передбачають додержання прав і свобод людини і громадянина, створення умов для динамічного зростання економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення (Халецька, 2010).

Разом з цим перед законодавством постали нові виклики, зокрема питання посилення відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги, за колаборацію діяльність, добровільну здачу зброї та боєприпасів (Хоцька, 2023, с. 93–94). Зауважимо, що за умови війни дії, які зазвичай не викликали підозри, можуть привертати увагу правоохоронців – приміром, зацікавлення певними об'єктами, наявність символіки, фотографування тощо (Романова, 2022, с. 92).

У Положенні про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України (редакція від 16.08.22) зазначено, що функціональна підготовка – це комплекс заходів, спрямований на набуття й удосконалення поліцейським знань, умінь та навичок у сфері нормативно-правового забезпечення службової діяльності, необхідних для успішного виконання ним службових обов'язків (Про затвердження Положення, 2016).

Професійна компетентність працівника правоохоронних органів передбачає звернення до його психологічної культури, яка ґрунтується на знаннях з педагогіки, психології, соціальної роботи та охоплює низку компонентів – вольового, емоційного та інтелектуального.

Зокрема, вольовий компонент включає працездатність, тобто можливість виконувати конкретне завдання впродовж певного часу, неухильне дотримання у своїй поведінці вимог нормативних документів, постійну та усвідомлену готовність до комунікації. Емоційний компонент характеризується позитивним ставленням працівника правоохоронних органів до своєї професійної діяльності. Інтелектуальний компонент передбачає активну пізнавальну активність, здатність розуміти, моделювати та прогнозувати поведінку іншої людини (Кириченко, 2009, с. 136).

В умовах воєнного стану традиційні функції поліції, Національної гвардії та інших правоохоронних структур було розширено за рахунок:

- психосоціальної підтримки населення, що передбачає роботу з вимушеними переселенцями, сім'ями загиблих, жертвами насильства;
- правового просвітництва, що полягає в роз'ясненні громадянам норм воєнного стану, протидії паніці та дезінформації;
- профілактики деструктивної поведінки для запобігання мародерству, грабежам, співпраці з окупантами;
- роботи з дітьми та молоддю, що запобігає втягненню неповнолітніх у злочинну діяльність, сприяє допомозі соціалізації дітей, які пережили травми війни.

Останнім часом, в умовах зміни філософії поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду та відповідні цінності (Community Policing), з'являються нові моменти, зумовлені зосередженням уваги на громадах, громадськості та їхніх потребах, а також забезпечуючи для них охорону правопорядку як послугу у відповідальний спосіб і з повагою до права людини (Соціальні потреби).

У такому сенсі поліцейська діяльність в умовах воєнного стану, незважаючи на очевидні виклики, стає більш орієнтована на громаду та відображає своєрідний філософський зміст (способи мислення) та організа-

ційні стратегії (способи здійснення філософії), що дозволяє поліції працювати спільно з громадою та застосовувати нові способи для вирішення проблем, пов'язаних із злочинністю, порушенням громадського порядку та безпекою з метою покращення якості життя кожного громадянина, що належить до певної громади (Wilson, Загуменна, 2017, с. 125).

Правоохоронні органи в умовах війни активно співпрацюють із:

- школами та іншими освітніми інституціями з метою проведення лекцій з кібербезпеки, протидії пропаганді, основ виживання у надзвичайних ситуаціях;
- соціальними службами для постійних консультацій, виявлення та допомога сім'ям у кризових ситуаціях, запобігання домашньому насильству;
- волонтерськими та міжнародними організаціями щодо координації гуманітарної допомоги, організації психологічної реабілітації.

Приміром, актуальними заходами в межах цих напрямів може стати створення єдиної гарячої лінії для звернень громадян з питань дискримінації та підтримки жертв дискримінації в пошуку правового захисту на національному рівні (Халецька, 2010), активна допомога вимушено переміщеним особам та членам їхніх сімей тощо.

На основі аналізу літератури зазначимо, що в умовах воєнного стану соціально-педагогічна робота правоохоронних органів повинна базуватися на засадах:

- кризової педагогіки, яка спрямована на мінімізацію травматичних наслідків війни через освіту та соціальну підтримку;
- теорії соціального капіталу, де довіра до правоохоронних органів стає важливим ресурсом для консолідації суспільства;
- резильєнтності, що передбачає розвиток здатності суспільства адаптуватися до екстремальних умов.

Зокрема, кризова педагогіка спрямована на осмислення негативних явищ у соціумі та пошуку шляхів їх запобігання та зниження, адже вона передбачає практичну орієнтацію на вирішення проблеми, трансформацію різних негативних впливів у позитивно спрямоване психологічно комфортне середовище. Особливого значення вона набуває під час надання допомоги правоохоронними органами вимушено переміщеним особам та членам їхніх сімей, адже передбачає чітку практичну орієнтацію на вирішення соціальної проблеми.

Теорія соціального капіталу акцентує увагу на суспільній вигоді та самоорганізації колективних дій, коли громадяни самі створюють правила, виходячи з об'єктивних реалій, слідують їм та їх підтримують, загальні вигоди від співробітництва підвищують ефективність демократії (Алексєєнко, 2017, с. 27). Усе це ґрунтується на добробуті (що розширює реальні, а не ілюзорні свободи людей); розширенні прав та можливостей, що спрямовує людей до єднання на благо спільних позитивних результатів; підвищенні соціальної справедливості, що передбачає повагу прав людини.

Разом з цим опитування фіксують невисокий відсоток довіри до вітчизняних правоохоронних органів, відповідно до яких станом на 2024 р. Національна поліція має лише 48% довіри, не довіряє їй 51% (у 2023 р. рівень довіри сягав 56%). Серед правоохоронних органів найбільше довіряють Національній гвардії – 86% (Серед правоохоронних).

Резильєнтність становить важливу особистісну здатність, яка виявляється під час адаптації особистості до нових обставин, а також у власній можливості справитися із наявними на життєвому шляху людини стресорами та труднощами. Дослідники наголошують, що здатність виявляти вирішення проблем та

вжити заходів є критичним складником резильєнтності, а ефективні навички вирішення проблем дозволяють людям більш успішно орієнтуватися на виклики, можуть забезпечити мотивацію та рамки для тлумачення та подолання стресу, а все це може допомогти людям підтримувати позитивний світогляд навіть у важкі часи (Курас, 2024, с. 265).

На нашу думку, саме правоохоронні органи можуть узяти в цьому ініціативу, демонструючи приклади психічної стійкості, витримки, високий рівень емпатійності.

Водночас у дослідженнях акцентовано на відсутності нормативного визначення системи правоохоронних органів в Україні, що позначається на реалізації правоохоронних функцій, гальмує діяльність правоохоронних органів, що загалом позначається на правоохоронній функції держави (Яра, 2024, с. 476).

Ми підтримуємо думку науковців (Кириченко, 2009, с. 137), що сутність соціально-педагогічної компетентності працівника органів внутрішніх справ полягає в низці різних напрямів діяльності. Ураховуючи сучасні умови воєнного стану та повномасштабного військового вторгнення, окреслимо їх у певній послідовності:

- по-перше, це чітка установка на захист конституційних прав і свобод громадян, орієнтацію на підтримку й допомогу людям у вирішенні їхніх проблем, зумовлених військовими діями, вимушеною міграцією, різними втратами;
- по-друге, правильне оцінювання конкретної ситуації, готовність та вміння постійно захищати людину від різних злочинних зазіхань;
- по-третє, це вміння вести суспільно-культурний діалог на засадах витримки, толерантності, поваги до кожної особистості;
- по-четверте, наявність таких особистих якостей, як сміливість, чесність, емпатійність, здатність переносити стреси, фізичні й емоційні навантаження;
- по-п’яте, постійне професійне самовдосконалення в різних сферах розвитку.

Особливого значення в цьому контексті набувають моральні принципи і норми, які впливають на прийняття рішень представниками правоохоронних органів. Так, наприклад, може виникати необхідність аналізу поведінки особи значно глибше та зважати на різні обставини, що спонукали індивіда до протиправної поведінки**.**

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі аналізу соціально-педагогічних умов та аспектів роботи правоохоронних органів України можна виокремити такі напрями їх соціальної політики в умовах воєнного стану:

- оперативне реагування на виклики, зумовлені військовими діями, вимушеною міграцією, різними втратами з урахуванням конституційних прав і свобод громадян;
- психосоціальна підтримка населення в поєднанні з елементами кризової педагогіки та резильєнтності;
- профілактика деструктивної поведінки в тісній співпраці із соціальними службами;
- широка правова просвітницька робота, зокрема серед дітей та молоді, для підвищення рівня довіри до правоохоронців на засадах суспільно-культурного діалогу.

Отже, в умовах воєнного стану правоохоронні органи України виконують не лише силові, а й важливі соціально-педагогічні функції, сприяючи адаптації суспільства до екстремальних умов. Незважаючи на системні виклики, можливості інтеграції просвітницьких, реабілітаційних та профілактичних практик у роботу правоохоронних органів демонструють потенціал для трансформації ін-

ститутів безпеки у своєрідних агентів соціального розвитку. Подальший розвиток цього напряму потребує системного підходу, аналізу системи міжнародної підтримки та інтеграції нових технологій у роботу з населенням.

Література

Алексєєнко Д. Теорія соціального капіталу як методологічне підґрунтя дослідження результативності інституціональних реформ. *Економічний вісник.* 2017. № 3. С. 23–28.

Барановський В. Г. Роль Національної поліції України в умовах воєнного стану (з 24.02.2022 по сьогоднішній день). *Забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану та мировідбудови : зб. наук. ст. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 21 квітня 2023 р.)* / Мін-во освіти і науки України ; Поліський нац. ун-т. Житомир, 2023. С. 144–146.

Войтюк М. П. Стан та механізми дотримання прав людини в умовах широкомасштабного збройного конфлікту в України. *Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану : матеріали міжкафедрального круглого столу (м. Кривий Ріг, 20 верес. 2024 р.).* Кривий Ріг : КННІ ДонДУВС, 2024. С. 10–11.

Кириченко І. П. Соціально-педагогічна компетентність фахівця правоохоронних органів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2009. Вип. 4 (57). С. 134–138.

Курас О. С. Резильєнтність особистості в умовах війни. *Магістерські студії. Альманах* / ред. кол. : Д. С. Мальчикова, Т. С. Корнішева. Херсон ; Івано-Франківськ : ХДУ, 2024. Вип. 24. С. 262–266.

Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.01.2016 р. № 50. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text

Романова А. Правоохоронна діяльність і воєнний стан: морально-правові особливості. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки».* 2022. № 3(35). С. 89–94. DOI: https://doi.org/10.23939/law2022.35.089

Серед правоохоронних органів найбільше довіряють Національній гвардії – 86%, соцопитування. URL: https://mvs.gov.ua/news/sered-pravooxoronnix-organiv-naibilse-doviriaiut-nacionalnii-gvardiyi-86-socopituvannia

Соціальні потреби в Україні під час війни. Звіт про оцінку потреб / М. Смуш-Кулеша, А. Федорова, Б. Мойса. Грудень 2022. Рада Європи. URL: https://rm.coe.int/needs-assessment-ua-2/1680a9b408

Халецька А. А. Контури соціальної політики держави: соціальна безпека. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2010. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=99

Хоцька А. Р. Зміни до закону про кримінальну відповідальність в умовах дії правового режиму воєнного стану. *Забезпечення правопорядку в умовах воєнного стану та мировідбудови : зб. наук. ст. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 21 квітня 2023 р.)* / Мін-во освіти і науки України ; Поліський нац. ун-т. Житомир, 2023. С. 92–94.

Яра О. С., Світличний О. П. Функції правоохоронних органів України в умовах режиму воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2024. № 4. С. 472–476. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.04.78

Wilson P., Загуменна Ю. О. Професійна підготовка працівників правоохоронних органів як основа конструктивної взаємодії поліції та громади. *Підготовка охоронців правопорядку в Харкові*

(1917–2017 рр.) : зб. наук. ст. і тез доп. на наук.-практ. конф. до 100-річчя підготовки охоронців правопорядку в Харкові (м. Харків, 25 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 124–126.

References

Aleksieienko, D. (2017). Teoriia sotsialnoho kapitalu yak metodolohichne pidhruntia doslidzhennia rezultatyvnosti instytutsionalnykh reform [The Theory of Social Capital as a Methodological Basis for Studying the Effectiveness of Institutional Reforms]. *Ekonomichnyi visnyk – Economic Bulletin, 3,* 23–28 [in Ukrainian].

Baranovskyi, V. H. (2023). Rol Natsionalnoi politsii Ukrainy v umovakh voiennoho stanu (z 24.02.2022 po sohodnishnii den) [The Role of the National Police of Ukraine under Martial Law (from 24.02.2022 to the present)]. *Zabezpechennia pravoporiadku v umovakh voiennoho stanu ta myrovidbudovy – Ensuring law and order in conditions of martial law and peacebuilding: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference.* (pp. 144–146). Zhytomyr [in Ukrainian].

Voitiuk, M. P. (2024). Ctan ta mekhanizmy dotrymannia prav liudyny v umovakh shyrokomasshtabnoho zbroinoho konfliktu v Ukrainy [The State and Mechanisms of Human Rights Observance in the Context of a Large-Scale Armed Conflict in Ukraine]. *Realizatsiia prav liudyny u diialnosti pravookhoronnykh orhaniv v umovakh voiennoho stanu – Implementation of human rights in the activities of law enforcement agencies under martial law: Proceedings of the interdepartmental round table.* (pp. 10–11). Kryvyi Rih: KNNI DonDUVS [in Ukrainian].

Kyrychenko, I. P. (2009). Sotsialno-pedahohichna kompetentnist fakhivtsia pravookhoronnykh orhaniv [Social and Pedagogical Competence of a Law Enforcement Specialist]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of forming a creative personality in higher and general education schools, 4(57),* 134–138 [in Ukrainian].

Kuras O. S. (2024). Rezylientnist osobystosti v umovakh viiny [Resilience of the Individual in the Conditions of War]. *Mahisterski studii. Almanakh – Master's studies. Almanac, 24,* 262–266. Kherson; Ivano-Frankivsk: KhDU [in Ukrainian].

Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu sluzhbovoi pidhotovky pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 26.01.2016 r. № 50 [On Approval of the Regulation on the Organisation of Service Training of the National Police of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of 26.01.2016 No. 50]. (2016). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text [in Ukrainian].

Romanova, A. (2022). Pravookhoronna diialnist i voiennyi stan: moralno-pravovi osobliyvosti [Law Enforcement and Martial Law: Moral and Legal Peculiarities]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». Seriia: «Iurydychni nauky» – Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences, 3(35),* 89–94. DOI: https://doi.org/10.23939/law2022.35.089 [in Ukrainian].

Sered pravookhoronnykh orhaniv naibilshe doviriaiut Natsionalnii hvardii – 86%, sotsopytuvannia [Among Law Enforcement Agencies, the National Guard is the Most Trusted – 86%, According to the Poll]. Retrieved from https://mvs.gov.ua/news/sered-pravooxoronnix-organiv-naibilse-doviriaiut-nacionalnii-gvardiyi-86-socopituvannia [in Ukrainian].

Smush-Kulesha, M., Fedorova, A., & Moisa, B. (Eds.). (2022). Sotsialni potre-by v Ukraini pid chas viiny. Zvit pro otsinku potreb [Social needs in Ukraine during the war. Needs assessment report]. Council of Europe.

Retrieved from https://rm.coe.int/ needs-assessment-ua-2/1680a9b408 [in Ukrainian].

Khaletska, A. A. (2010). Kontury sotsialnoi polityky derzhavy: sotsialna bezpeka [The Contours of the State's Social Policy: Social Security]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok – Public Administration: Improvement and Development, 2*. Retrieved from http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=99 [in Ukrainian].

Khotska, A. R. (2023). Zminy do zakonu pro kryminalnu vidpovidalnist v umovakh dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu. zabezpechennia pravoporiadku v umovakh voiennoho stanu ta myrovidbudovy [Amendments to the Law on Criminal Liability under Martial Law. ensuring law and order under martial law and peacebuilding]. *Ensuring law and order in conditions of martial law and peacebuilding: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference.* (pp. 92–94). Zhytomyr [in Ukrainian].

Yara, O. S., & Svitlychnyi, O. P. (2024). Funktsii pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy v umovakh rezhymu voiennoho stanu [Functions of Law Enforcement Agencies of Ukraine under Martial Law]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence, 4*, 472–476. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.04.78 [in Ukrainian].

Wilson, P., & Zahumenna, Yu. O. (2017). Profesiina pidhotovka pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv yak osnova konstruktyvnoi vzaiemodii politsii ta hromady [Professional Training of Law Enforcement Officers as a Basis for Constructive Police-Community Interaction]. *Pidhotovka okhorontsiv pravoporiadku v Kharkovi (1917–2017 rr.) – Training of law enforcement officers in Kharkiv (1917–2017): Proceedings of the Scientific and Practical Conference to the 100th anniversary of the training of law enforcement officers in Kharkiv.* (pp. 124–126). Kharkiv [in Ukrainian].

.**Заболотня В. Р. Соціально-педагогічні аспекти роботи правоохоронних органів України в умовах воєнного стану**

Стаття розкриває особливості діяльності правоохоронних органів України в умовах воєнного стану, аналізує професійну компетентність працівників правоохоронних органів у контексті соціально-педагогічних аспектів. Установлено, що в умовах воєнного стану традиційні функції поліції підлягають розширенню за рахунок психосоціальної підтримки населення, правового просвітництва, профілактики деструктивної поведінки, особливої роботи з дітьми та молоддю.

Поліцейська діяльність стає більш орієнтована на громаду та відображає своєрідні способи мислення, що дозволяє поліції працювати спільно разом з громадою та застосовувати нові способи для вирішення проблем, пов’язаних із злочинністю, порушенням громадського порядку та безпекою. Обґрунтовано, що в умовах воєнного стану соціально-педагогічна робота правоохоронних органів повинна базуватися на засадах кризової педагогіки, теорії соціального капіталу та резильєнтності. Серед напрямів діяльності поліцейських слід виокремити захист конституційних прав і свобод громадян; психосоціальну підтримку населення та реагування на виклики, зумовлені військовими діями; широку правову просвітницьку роботу; готовність та вміння постійно захищати людину від різних злочинних зазіхань, уміння вести суспільно-культурний діалог на засадах поваги до кожної особистості; постійне професійне самовдосконалення в різних сферах розвитку.

Ключові слова: правоохоронні органи України, воєнний стан, соціально-педагогічні аспекти роботи, правове просвітництво, психосоціальна підтримка населення, профілактика деструктивної поведінки.

Zabolotna V.R. Social and Pedagogical Aspects of the Work of Law Enforcement Agencies of Ukraine under Martial Law

The article explores the specific features of the work of Ukrainian law enforcement agencies under martial law and examines the professional competence of officers through the lens of socio-pedagogical aspects. It is emphasized that during martial law, the traditional functions of the police must expand to include psychosocial support for the population, legal education, the prevention of destructive behavior, and focused engagement with children and youth.

Law enforcement is becoming increasingly community-oriented and reflects a shift in professional thinking. This transformation enables the police to collaborate more closely with communities and adopt innovative approaches to solving issues related to crime, public order, and security. The author argues that under martial law, the social and pedagogical work of law enforcement agencies should be grounded in the principles of crisis pedagogy, the theory of social capital, and the concept of resilience.

Key areas of police activity include the protection of constitutional rights and freedoms, psychosocial support in response to the challenges posed by armed conflict, wide-ranging legal education, readiness to protect individuals from criminal threats, the ability to conduct socio-cultural dialogue based on respect for human dignity, and continuous professional development in diverse fields.

Keywords: law enforcement agencies of Ukraine, martial law, social and pedagogical aspects, legal education, psychosocial support, prevention of destructive behavior.

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

.